

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Мобільного рятувального центру швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій
полковник служби цивільного захисту

Володимир КАЧКАН

«_____» _____ 2024 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

проведення практичного заняття із профільної підготовки

з особовим складом навчальної групи №11

06, 07,08,09 травня 2024 року

Тема: Надягання спеціального захисного одягу та протигаза. Організація захисту особового складу під час виконання аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт у зонах радіоактивного та хімічного забруднення. Прилади радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного контролю, порядок користування ними. Маркування і знаки небезпеки небезпечних вантажів.

Навчальна мета: Навчити особовий склад.

Час проведення: 1 год.

Місце проведення: Територія МРЦ ШР ДСНС України (м. Київ, вул. Вишгородська, 150).

Навчально-матеріальне забезпечення: Методична розробка.

Нормативно-правові акти і література: Наказ МВС України від 12.06.2023 №480 «Про затвердження Змін до Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту»;

Наказ МНС України №312 від 07.05.2007 року „Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України”.

Порядок проведення заняття:

№ з/п	Питання, що відпрацьовуються	Короткий зміст	Методичні вказівки.
1	Організаційні заходи	Шикування, прийом рапорту, перевірка зовнішнього вигляду. Оголошення теми і мети заняття. Нагадування правил безпеки праці.	Вишикувати особовий склад в одну шеренгу Час: 5 хв.
2	Перевірка знань	Питання повторення : Правильність виконання вправи.	Час: 5 хв.
3	Відпрацювання практичної частини заняття	<p>Спеціальний захисний одяг (костюм Л-1) та протигаз знаходяться в похідному положенні (дихальний апарат на стисненому повітрі в 1 м від виконавця). За командою рятувальник надягає штани, куртку, протигаз (дихальний апарат на стисненому повітрі), рукавиці, протигазову сумку поверх спеціального захисного одягу.</p> <p>Початок: подано команду «Спеціальний захисний одяг надягнути. Гази».</p> <p>Закінчення: виконавець надягнув спеціальний захисний одяг.</p> <p>Примітка. Під час виконання навчальної вправи у складі (караулу, відділення, зміни) час фіксується виконанням навчальної вправи останньою особою.</p> <p>Рятувальник: Відмінно – 4 хв. - 4 хв. 20 с. Добре – 4 хв. 20 с. - 4 хв. 40 с. Задовільно – 5 хв. 10 с. - 5 хв. 30 с.</p> <p>Рятувальне відділення: Відмінно – 4 хв. 20 с. Добре – 4 хв. 40 с. Задовільно – 5 хв. 30 с.</p> <p>Організація захисту ОС під час виконання АР та інших невідкладних робіт у зонах радіоактивного та хімічного забруднення</p> <p>Індивідуальний дозиметричний контроль особового складу підрозділів ОРС ЦЗ проводиться з метою своєчасного отримання даних про дози опромінення особового складу. За даними контролю визначаються режими роботи формувань та їх радіаційне ураження. Контроль організовується як груповий (з метою отримання інформації про середні дози опромінення для визначення режиму та</p>	Час: 45 хв.

	<p>категорій працездатності), так й індивідуальний (з метою отримання даних про дози кожної особи, визначення захисних заходів та встановлення ступеня важкості променевого ураження особовому складу формувань для цього видаються індивідуальні дозиметри).</p> <p>Контроль за опроміненням особового складу підрозділів ОРС ЦЗ, що перебувають на забрудненій місцевості, проводиться безперервно. Дози опромінення фіксуються в індивідуальних картках обліку доз опромінення. Дозиметричний контроль радіоактивного забруднення техніки, майна, одягу, взуття, засобів індивідуального захисту тощо проводиться під час виходу особового складу із зони радіоактивного забруднення.</p> <p>Під час визначення завдань керівник органу управління (підрозділу) ОРС ЦЗ визначає ділянки (об'єкти), на яких потрібно зосередити основні зусилля, черговість, обсяг і строки виконання робіт, склад змін, порядок роботи та відпочинку, використання засобів захисту, встановлену дозу опромінення особового складу і заходи щодо захисту на випадок можливих подальших радіоактивних викидів, дії підрозділів для завершення робіт на цьому об'єкті.</p> <p>Під час прямування до місця проведення АРІНР керівник підрозділу через оперативно-диспетчерську службу встановлює прогнозовані межі хімічного забруднення, характеристику небезпечних хімічних речовин, небезпечну зону, дає особовому складу команду до застосування засобів індивідуального захисту та використання приладів хімічної розвідки. Особовий склад підрозділів ОРС ЦЗ (за винятком об'єктових) допускається до проведення АРІНР тільки після інструктажу з питань безпеки праці, що проводять уповноважені інженерно-технічні працівники об'єкта, та надання письмового допуску із зазначенням місця проведення робіт, їх змісту та заходів безпеки. Розвідка осередку аварії проводиться тільки з використанням ізолювальних засобів індивідуального захисту органів дихання та шкіри. Під'їзд до місця аварії здійснюється з підвітряної сторони, сили та засоби розташовуються на безпечних відстанях від зони аварії з можливістю швидкої передислокації в безпечні райони. Після</p>	
--	---	--

		<p>проведення АРІНР в осередку хімічного забруднення підрозділи ОРС ЦЗ здійснюють повну спеціальну обробку техніки та особового складу. Пункт спеціальної обробки розгортається на незабрудненій місцевості на межі маршрутів виходу із зони хімічного забруднення. Після проведення спеціальної обробки підрозділи виводяться у вихідні райони (райони зосередження) для підготовки їх до подальших дій.</p> <p style="text-align: center;">Класи небезпечних речовин</p> <p>Небезпечний вантаж обов'язково має бути віднесено до одного з класів небезпечних речовин:</p> <p>за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або</p> <p>за результатами випробувань залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину.[1]</p> <p>Класи небезпечних речовин:</p> <p>клас 1 — вибухові речовини та вироби;</p> <p>клас 2 — гази;</p> <p>клас 3 — легкозаймисті рідини;</p> <p>клас 4.1 — легкозаймисті тверді речовини;</p> <p>клас 4.2 — речовини, схильні до самозаймання;</p> <p>клас 4.3 — речовини, що виділяють легкозаймисті гази при стиканні з водою;</p> <p>клас 5.1 — речовини, що окислюють;</p> <p>клас 5.2 — органічні пероксиди;</p> <p>клас 6.1 — токсичні речовини;</p> <p>клас 6.2 — інфекційні речовини;</p> <p>клас 7 — радіоактивні матеріали;</p> <p>клас 8 — корозійні речовини;</p> <p>клас 9 — інші небезпечні речовини та вироби.</p>	
4	Підбиття підсумків	Дати оцінку рівню підготовленості особового складу. Визначити приклади правильного виконання вправи. Вказати на характерні помилки. Оголосити оцінки. Відповісти на запитання	Час: 5 хв.

Методичну розробку підготував:

Заступник керівника навчальної групи №11

майор служби цивільного захисту

«____» _____ 2024року

Олександр ДРЕЙ